

Ю. О. Бірюльов, П. І. Арсенич

Колцуняк Гнат Миколайович

КОЛЦУНЯК Гнат Миколайович (15. 06. 1888, с. Яворів, нині Косів. р-ну Івано-Фр. обл. – 1937, урочище Сандормох pobl. м. Медвеж'єгорськ, Карелія, РФ) – живописець і графік. Брат [М. Колцуняк-Кузьми](#). Член Етногр. секції НТШ (1921), Етногр. товариства АН УРСР (1929). У Львові навч. в Університеті (1908), закін. архіт. факультет політехніки (1910). Створив декорації для маскараду укр. студент. товариства «Основа» (1912). Служив в австр. армії (1914–18), УГА. Після проголошення ЗУНР у листопаді 1918 створив в УГА військ. оркестр і як диригент брав з ним участь в урочистостях Коломиї. Працював у Львові та Коломиї. Від 1920 – у Києві: співроб. істор. музею, викл. музики й малювання у школі. Брав участь у виставках укр. промислу в Коломиї (1912) та Гуртка діячів укр. мистецтва у Львові (1923). Основні галузі – книжк.-журнал., ужитк. графіка. У творчості львів. періоду звертався до прийомів сецесії, особливо до її «гуцул.» версії. Виконав обкладинки книжк. серії львів. видавництва «Новітня бібліотека» (проект зберігається в Нац. музеї у Львові), заставку для часопису «Неділя» (усі – 1912), ілюстрації для «Ілюстрованої України» (1914); ювіл. листівки з портретом Т. Шевченка (Коломия, 1914); обкладинки до книжок «Смерть Бога» М. Яцківа (Л., 1913), «Народна ноша» Леся Мартовича (1918), «Дикий виноград» Т. Горобця (1921), «Мо-йсей» І. Франка (1922; усі – Львів; Київ). Проектував стінні розписи, орнаменти для керам. і дерев'яних виробів (таріль із гербом укр. Галичини, майоліка, 1913), шпалери для залу Укр. нар. дому в Коломиї (1914). Автор кн. «Народні хрести в Коломийщині» // «Матеріали до української етнології» (Л., 1919). Заарешт. 3 січня 1933, звинувач. у приналежності до УВО, 11 березня після числен. допитів і тортур визнав причетність, а 19 травня відмовився від влас. свідчень. Засудж. до 5-ти р., вирок замінено до 3-х р. Розстріл. 1937. Реабіліт.

Державний архів

Архів СБУ. Спр. 66 576.

Рекомендована література

1. Арсенич П. Трагічна доля Гната Колцуняка // Галичина. 1998, 11 лип.;
2. Його ж. Жертва віри в українізацію // Реабіліт. історією. Івано-Фр. обл. Т. 1. Ів.-Ф., 2000.

Бібліографічний опис:

Колцуняк Гнат Миколайович / Ю. О. Бірюльов, П. І. Арсенич // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-3160>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).